

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Objava zagrebškega zapisnika je zelo vjezila radikale. Bili so res tako predrzni, da so pričakovali še nagrado za svojo verolomnost. V zapisniku so priznali, da so upravne napake in krivice, obljubili so jih odpraviti, ko so pa za sebe pobrali sadove tega zapisnika, so pa na vse svoje obljube pozabili in ker je objava zapisnika pribila njihovo verolomnost in politično nepoštenost, so se hitro oklenili Pribičevićevih nasvetov nasilne politike proti Hrvatom. Ko so v Zagrebu slučajno prišli na sled nekemu potepuhu in pa neki ženski, ki sta služila tujim špijonom, so mislili, da bo to že zadostovalo za velik hrvatski veleizdajniški proces, v katerega naj bi se vpletel Radič in pa njegova stranka. V Zagrebu okrita špijonaža je navadna pojava, kakršnih je sto in sto tudi po drugih državah. Zasačena ženska je bila ljubica raznih oficirjev in kar je iz njih izvlekla, to je prodajala tujim špijonom. Vso enostavnost tega slučaja pa hočejo prepričati Pribičevići listi z nestranno lažnjivimi »razkritji«. Na dolgo in široko so razlagali v posebnih izdajah, da se je pripravljaval preobrat s pomočjo tujih sil in za zarotnike so razglasili od Radiča naprej vse nasprotnike današnje vladne politike in končne še Orle. Ljubljanski liberalni listi so vse srbijanske laži pregrevali in še precej svojih dostavili. Vlada je vso to gonjo mirno gledala, ker je pa videla, da iz vsega tega ne bo nič, je pa tudi drugod iskala vzroke in povode za Radičevo izročitev sodnji. Tudi tu so hoteli pomagati Pribičevići demokrati, naenkrat so začeli pisati, da je Radič v svojem zadnjem govoru kraljico razžalil. To se je izkazalo kot neresnično in vlada je sklenila, da se Radič izroči sodišču vsled proglašenja ob zadnjih volitvah. V Zagreb so poslali raznovrstne beograjske policaje in dan za dnevom so pisali: jutri, jutri bodo Radiča zaprli, na drugi strani so pa Radiču prigovarjali, naj se umakne čez mejo. Radič se pa za vse to ni zmenil, mirno je ostal v Zagrebu in ko bi že moral priti zadnji »jutri« njegove aretacije, je bila vlada njegovo odločitev — odložila. Od zunaj je dobila migljaj, naj kaj takega ne počenja in s tem so vsa »razkritja« padla v vodo.

V zadnjem času pridno prihajajo v Beograd izdajalci in propadli politiki iz Hrvatske in Slovenije ter se bahajo, kako bi, za denar seveda, preganili Radiča in Korošca. Vsi bi radi to prodali, kar sami nimajo. V Beogradu sta bila tudi laži-republikanec dr. Novačan in pa propadli politik Samostojne in propadli konzul dr. Vošnjak. Toliko pametni so pa radikalni, da izdajalcem kar na slepo ne dajejo denarja.

Ministri eden za drugim prelomijo besede in obljube, dane raznim stanovom v državi. Uradnikom so z novim uradniškim zakonom vzeli še te pravice, kar so jih doslej imeli, gmotno pa prav nič dali ali pomagali in glede železničarjev in profesorjev je vladno delo pri točki, ki govori o plačah, naenkrat odrezalo ter se čez počitnice odgodilo.

Kako naša vlada skrbi za kmete, se vidi v delu odbora za pomoč oškodovancem po toči. Sprejet je vladni predlog, da se za letošnje leto določi v svrhu podpore po toči iz dispozicijskega fonda za prehrano pasivnih krajev 55 milijonov din., od katerih se 10 mil. odstopi razredni loteriji, katera naj kmetom dovoljuje posojila po 6%, ki se imajo povrniti tekom enega leta! Razen tega naj se dajejo živila po tržni ceni! Vrh tega se 15 mil. naloži kot fond, iz katerega se bodo podpirali posestniki, ki nimajo več kot 5 jutrov zemlje. Ta predlog je bil sprejet s 7 glasovi proti 4. Opozicija je bila seveda proti takemu nezadostnemu in naravnost posmehovalnemu načinu rešitve tega vprašanja, ki ga vlada hoče porabiti, seveda v svrhu korupcije, kakor to dela pri »prehrani pasivnih krajev.« Po dosedanjih podatkih je letos toča v celi državi prizadela za 315 mil. din. škode, od katere odpade samo na Slovenijo 15 mil. Zato je poslanec Gostinčar v imenu Jugoslov. kluba oddal oddvojeno mišljenje, v katerem se zahteva izdatnejša podpora.

V BOLGARIJI

nova vlada silno preganja komuniste in dopušča ali pa sama podpira tudi nasilje nad člani ruskega Rdečega križa, ki je prišel v Bolgarijo pod prejšnjo kmetsko vlado, da oskrbi vrnitev ruskih beguncev. Enega od komisarjev ruskega odposlanstva so našli strašno razmesarjenega v nekem vinogradu. Umor imajo na vesti menda Wranglovci, ki so pod novo vlado prišli zopet do veljave. Razna grozodejstva bolgarskega preobrata se razkrivajo in tako tudi to, da so Stambolijskega ubili s puškimi pokiti, truplo pa razrezali in pometali v Marico.

ITALIJA IN MALA ANTANA.

Italijanski listi napovedujejo razpad male antante ter novo nadmoč na Balkanu. Govorijo namreč z veliko gotovostjo o državni zvezi Rumunije, Bolgarije in Italije, v kateri bi bila pa seveda tudi Albanija. Za tako zvezo govori vsa dosedanja politika Rumunije, te italijanske vesti imajo pa v prvi vrsti namen, oslabiti Jugoslavijo ter napraviti zmedo pri konferenci Male antante, ki se začne dne 28. t. m. v Sinaji.

V GRČIJI

je začel del vojaštva z močnim republikanskim gibanjem. Republikanci se držijo na Kreti, drugi del vojske, ki je monarhističen, pa pripravljajo mornarico proti Kreti, pa si ne upa prav, ker se ne ve, na kateri strani je premoš.

Naše prireditve.

NASA MOŠKA MLADINA DNE 12. AVGUSTA.

Mladeniči iz dekanij: Hoče, Slov. Bistrica in Konjice imajo svoj mladeniški tabor dne 12. avgusta v Slov. Bistrici. Da bo dobil ta mladeniški tabor tudi bolj na zunaj mladeniški značaj, bo združena z njim tudi telovadna prireditev mariborskega orlovskega okrožja. — Vspored tega velikega mladeniškega tabora bo sledeči:

Dopoldne na prostem sv. maša in pridiga, nato mladeniški tabor, na katerem govore naši najboljši govorniki in mladeniči. Popoldne telovadba Orlov. Sodeluje pri vseh prireditvah kat. omladina v Mariboru. Mladeniči zgoraj omenjenih dekanij, udeležite se polnoštevno tega svojega tabora v Slov. Bistrici. Pokažite, da ste v prvih vrstah, če treba kaj storiti za izobrazbo in versko prebuditev slovenskega ljudstva. Niti eden naj ne ostane doma.

Zupani iz mariborskega političnega okraja, pozor! Vsi bivši in sedanji župani mariborskega političnega okraja priredijo dne 5. avgusta v Hočah pri Mariboru v gostilni Santl svojo lepo veselico. Veselica se bo vršila pri vsakem vremenu in se je naj udeležijo gospodje župani, občinski svetovalci in odborniki z družinami, pa tudi drugi zavedni možje. Veselice se lahko udeležijo osobito radi ugodne železniške zveze, ker vozi iz Maribora proti Hočam tja in nazaj malodane vsako uro kak osebni vlak. Zupansko prireditev bo posebno povzdignila godba katoliške mariborske omladine. Treba pa tudi pomniti, da bo ob pol 10. uri sv. maša in nato skupni obed v vseh prostorih g. Santla. Razven godbe je še na dnevnem redu: petje, razne druge šaljive točke in predvsem pa prav prirska prosta zabava. Radi skupnega obeda je potrebno, da se vsak porej javi in pošlje za osebo po 10 D predplačila. Dolžnost vseh udeležencev te prireditve, katere čisti dobiček je namenjen dobrotelnim namenom, je, da prav vneto agitirajo med našimi somišljeniki za kar največjo udeležbo. Na svidenje torej v Hočah pri Santlu!

Tedenske novice.

Slovesno ustoličenje novega škofa dr. A. Karlina. V nedeljo, dne 29. t. m., se bo vršilo v Mariboru v stolnici cerkvi slovesno ustoličenje novega prevz. lavantinskega knezoškofa dr. Karlina. Pri tej priliki se bodo opravili od 9. ure naprej v cerkvi razni za ustoličenje škofa predpisani obredi. Novega škofa bo nagovoril m. g. kapiteljski vikar dr. Matek in novi škof bo imel tudi pridigo in slovesno sv. mašo. Slovesnega ustoličenja se bodo udeležili zastopniki duhovščine, vojaških ter posvetnih oblasti. Natančneje bomo poročali o celi slovesnosti prihodnjic.

Slovesni pogreb treh duhovniških žrtev Drave. — Minuli petek je spremilo na zadnji poti in k večnemu počitku g. brezniškega župnika M. Volčiča 33 duhovnih sobratov, zelo mnogobrojne množice ljudstva in šolska mladina. Veličastni pogreb blagopokojnega je dokazal, kako je bil rajni priljubljen daleč na okoli in osobito še po celi Dravski dolini. Pred pogrebom se je darovalo v brezniški cerkvi za večni mir in pokoj g. župnika osem sv. maš in duhovni tovariši so opravili mrtvaške molitve. Po cerkvenem obredu je stopil na prižnico g. profesor dr. Medved iz Maribora in slikal ob joku vseh navzočih blagopokojnega kot gorečega dušnega pastirja, priljubljenega veroučitelja mladine in nezabnega dobrotnika rev in sirot. Slovesno črno sv. mašo je daroval vlč. g. marenberški dekan dr. Mörtl. Ob odprtem grobu so govorili rajnemu v slovo g. brezniški župan Jenčič, domači g. nadučitelj in nadučitelj iz Studencev pri Mariboru g. Hren kot njegov iskren prijatelj in Volčičev sobojevnik na polju narodnega prebujenja v Dravski dolini pod staro Avstrijo in ob prevrta. Vsi udeleženci pogreba so se ločili od groba nadvse priljubljenega dušnega pastirja s solzami žalosti in z obljubo, da ga ne bodo pozabili in se ga spominjali v molitvah. — Pri Mariji v Puščavi so položili k večnemu počitku minuli četrtek dve žrtvi in sicer g. šenttrojiškega župnika Baznika in primicijanta Ribiča. Slovo je govoril obema v puščavski cerkvi g. župnik iz Hajdine Zrnko, ki je svojčas župnikoval v Puščavi in je dobro poznal rajnega g. Baznika. Mrtvaške spreveda se je udeležilo 25 duhovnikov, 5 bogoslovcev in zelo veliko ljudi iz Dravske doline ter šolska mladež iz Selnice ob Dravi, kjer je g. Baznik kaplanoval, predno je postal župnik pri Sv. Trojici v Halozah. Slovesno sv. mašo zadušnico je daroval g. magdalenški dekan Stergar. O pogrebu g. bogoslovca Derževnika poročamo na drugem mestu. Žrtve dravskih valov, počivajte v miru, svetila vam večna luč in na veselo svidenje!

Pogreb najmlajše žrtve Drave. (Dopis iz Ribnice na Pohorju. V globoko žalost je bila zadnje nedeljo dne 22. julija ovita ribniška župnija, kljub temu, da se je smehljalo nedeljskojasno nebo. Žalostno in težkih korakov so prihajali domači župljani in sočutni sosedje na pokopališče, kjer je v ozaljšani kapelici med nežnimi cveticami v snežnobeli krsti počivalo truplo našega ljubeznivega in vsem dragega g. bogoslovca Jožeta Derževnika. Po nedeljski sv. maši, ki je bila za rajnega darovana, smo položili v hladni grob telo, ki mu je 12 dni poprej divja naravna sila iztrgala plemenito dušo. Ob grobu, krog katerega je poleg 4 duhovnikov, 10 bogoslovcev in mnogih njegovih dijaških tovarišev rajnega bila zbrana skoro vsa ribniška župnija, je govoril rajnemu poslovično besede domači g. župnik Fišer, Pokazal je na vzorno življenje mladega, nadarjenega, a

pri tem skromnega gospoda, ki se je z največjo resnobo, in vestnostjo pripravljaval za duhovski poklic. Kako vzorna je bila njegova vzgoja v domači hiši in kako se je na temelju domače vzgoje sam izpopolnjeval, dokazujejo najbolj besede njegove blage matere, ki je lahko mirno izjavila, da je rajni nikdar v življenju ni razžalil! Koliko je sinov, o katerih bi mogle matere kaj takega povedati? Mlad nas je zapustil, ni mogel doseči svojega cilja, duhovniškega poklica, ni še prišel do javnega delovanja v vinogradu Gospodovem, a v svojem kratkem življenju je storil veliko delo: mladini, priprosti kmetski, kakor dijakom in bogoslovcem, celo duhovnikom je zapustil najlepši vzgled! Po pravici je nosil trak na enem izmed mnogih vencov napis: »Vzoru mladine!« S tem je naš nepozabni rajni bogoslovec izpolnil svojo življensko nalogo in Bog ga je poklical k sebi, da mu da za to večno plačilo!

Spomini na žrtve Drave. (Dopis od Sv. Barbare v Halozah). Z globoko žalostjo nas je zadela novica, o žalostni in nesrečni smrti župnika Baznika. Žalostna dolžnost in pa hvaležnost nas veže tudi Barbarčane, da izrekamo svoje sožalje Baznikovi družini in se pokojne ga tudi v listu spomnimo. Pokojnik je kaplanoval z uspehom nad 6 let pri nas. Ustanovil je močan pevski zbor, ki pa je z vojsko prenehal. Bil je vnet spovednik, navdušen pridigar in priljubljen katehet. S svojim glasom na koru in povsod je pomagal pevcem. Ljubili smo Baznika in Baznik je ljubil tudi nas. Vsak faran je žaloval in se solzil, ko smo zvedeli strašno novico, saj je bil vsak faran Baznikov prijatelj. Deloval je pri igrah in raznih prireditvah tukajšnjega bralnega društva. Zato se ga pa Barbarčani hvaležno spominjamo v molitvi, Dejansko pa se ga spominjamo s tem, da namesto venca na Baznikov grob darujemo za tukajšnje slovensko katoliško izobraževalno društvo, katerega voditelj in tajnik je bil pokojni Janko. S tem mu izkazemo hvaležni spomin in ljubezen preko groba, katero smo mu dolžni hvaležni Barbarčani in Baznikovi prijatelji. Počivaj v miru, dragi Baznik!

Novačan se prodaja Srbom. Kdor se še spominja predvolilnega časa, ko je dr. Novačan v svoji »Naši vasi« in »Republikancu« rohnol proti Srbom. S takim slepomišljenjem je upal dobiti Novačan na svoje limanice toliko volilcev, da bi postal poslanec. Nato bi se bil sigurno dal na razpolago Miklavžu Pašiču, ker mu je bilo znano, da starček sedi na zlatem mačku. Tega se je naučil od Pucelja, ko je bil pri njem v službi. Slovenski volilci pa so takoj spoznali, da je Novačan človek, ki mnogo kriči in ničesar ne stori! In borno je bilo število njegovih glasov. Novačan je propadel. Sicer se je jezil na vse pretege, a vsa jeza ni nič izdala. Denar, ki mu ga je dal Radič je skopnel prekmalu. In Novačan potrebuje mnogo denarja, ker krčmarji in kavarnarji v novjšem času ne dajo nič prav radi na »puf«. Da bi prišel do denarja, si je izposodil zopet nekaj bankovcev in se pretekli teden pripeljal v Beograd. Z velikimi nadami in še z večjimi načrti se je napolil dr. Novačan — »republikanec« — na dvor, k Pašiču in drugim glavarjem srbske radikalne (monarhistične) stranke. Ali je prošil ali zahteval republiko? Da, da, republiko za svoj žep. Prosil je Srbe za denarno podporo. Ta le načrt je predložil Miklavžu Pašiču: Vi srbski radikali mi dajte par milijonov dinarjev (nazadnje se je zadovoljil celo s par tisočaki) in ustanovim vam na Slovenskem novo stranko, koja bo uničila te strašne klerikalce s Korošcem vred. Dajte mi denar za nov list, ki se bo zval »Pametna beseda« in jaz vam privedem Slovence v srbsko-radikalno stranko. A ubogi Novačan je našel gluha ušesa. Niti Pašič, niti Jovanovič niti drugi srbski veljaki ga niso marali poslušati. Prazen je prišel Novačan doli in prazen se je vračal gori. Beograjski srbski listi so pisali o dr. Novačanu, da je prišel v Beograd k vladni tožiti »klerikalce« in Radičevece, češ, da vlada klerikalce pusti na miru, a da Novačanove republikance preganja. Novačan je prinesel Pašiču in srbskim radikalnim voditeljem resolucijo svojega »glavnega odbora«. Resolucija govori, da se Novačanova stranka odpoveduje republikanstvu. Zeli, da srbska radikalna stranka pripomore Novačanovi »stranki« do moči. Novačan obljublja, da bo ozdravil Slovence sovraštva do Srbov, samo moč in — denar — naj mu dajo. On, dr. Novačan, hoče ubiti »klerikalce«, pognati v beg dr. Korošca in tako Slovenijo prinesiti v naročje Velike Srbije. Samo dinarje in dosti dinarjev je treba . . . Tako je govoril dr. Novačan Velešrbom Pašiču, Jovanoviču, Vujičiču in Janjiču. A kakor smo izvedeli, je napravil slabe »kšefte«. Izdajalec niti Srbi več ne marajo. Imajo bridke izkušnje. Pucelj je tudi obljuboval Pašiču, da mu pripelje Slovence, če mu Pašič . . . In Zerjav ter Kukovec sta obljubovala isto . . . A Srbi še kljub temu niso mogli pridobiti srca Slovencev. Tako se vrača Novačan s praznim žepom in tugo v srečju iz Balkana. Za njim hodijo sedaj k Pašiču zopet dr. Vošnjak, Pucelj za Samostojno, a mariborski Slavonci in kočevski Sajovic za novopečene radikale v Sloveniji. Vse vodi samo ena misel: Dobiti od srbskih radikalov, od čiča Pašiča pare, pare . . . A vsi so podobni lovcu, ki se vrača brez plena. Izdajalec nihče ne mara . . .

Mladoliberalci in nabava novih zvonov. Mladoliberalci ali demokratje, ki se zbirajo krog Zerjava — za nas Slovence prežalostnega spomina — in brezverskega lista »Jutro«, so začeli smešiti nakup novih zvonov. »Jutro« od minulega torka piše, da se je v Sloveniji zapravilo za nabavo nepotrebnih loncev (zvonov) že več milijard in bogzna koliko pa še pri blagoslovitvah teh loncev popilo alkohola. Sploh v celem spisu smeši »Jutro« zvonove in pravi ob koncu, da so zvonovi samo za to, da se z njimi ljudstvo goljufa in zaslepuje. Krščansko prepričani Slovenci, dobro si zapomnite rav-